

Redaktionelt forord

Peripeti nr. 14 stiller skarpt på et fremadstormende felt inden for såvel teater og performancekunst som den teoretiske debat, nemlig udforskningen af relationen mellem arkiv og live-begivenhed. I forhold til kunstneriske og kuratoriske praksisser har man ligefrem talt om, at en *arkivfeber* skulle have sat ind i løbet af de seneste godt ti år. En feber, der bl.a. omfatter kunstneriske interventioner i eksisterende museumssamlinger – som fx den amerikanske kunstner Fred Wilsons berømte ”indoperationer” af undertrykte afro-amerikanske historier i hvide amerikanske samlinger – og *reenactments* af legendariske performances fra 1960’erne og 70’erne, som fx Marina Abramovic eller Lilibeth Cuenca Rasmussen har praktiseret det. Skulle man nævne et par nylige eksempler på udstillinger og biennaler, der har tematiseret arkiv og performance-relationen kunne man fx pege på *History Will Repeat itself* på KunstWerke i Berlin i 2007-8, PERFORMA-biennalen i New York 2005, *Archive Fever – Uses of the Document in Contemporary Art* på International Center of Photography i New York i 2007, *Reality Check* på Statens Museum for Kunst i København 2008, og *Lost and Found, Queering the archive* i Kunsthallen Nikolaj i København 2009. Udgivelsen af dett nummer falder sammen med udstillingen *History of Disappearance* i Århus Kunstbygning, der viser højdepunkter inden for den klassiske performancekunst. I forbindelse med udstillingen afholdtes i november 2010 seminaret *Performance Art and Institutionalization*, der fokuserede på de meget konkrete problemstillinger, der knytter sig til bevaringen af performancekunst inden for museumsinstitutionen.

Inden for teater- og performanceforskningen har *arkivfeberen* tilsvarende sat sig igennem som en udfordring af de hævdundne ontologier, man traditionelt har opereret med, fx i form af modstillingen mellem live-begivenheden og dokumentationen af denne, nærvær og fravær, nu og dengang.

Denne afsøgning af kløften mellem begivenhedens ”nu” og arkivets ”dengang” inden for såvel kunsten som forskningen åbner for sin del for en alternativ omgang med historien – en *rearkivering* som en af dette nummers bidragsydere kalder det – hvad enten denne forstås som kulturel erindring eller som narrative fremstillingsformer. Som Michel Foucault har pointeret, skal arkivet da også forstås som en *praksis* snarere end som et objekt eller sted. Som en praksis, en aktivitet altså, der differentierer, ekskluderer, selekterer, klassificerer og præsenterer. Udtrykt på en anden måde er arkiver ikke neutrale samlinger, men i allerhøjeste grad konstitueret af de kulturelt og socialt betingede regler for tilsynekomst, der definerer den givne historiske kontekst, arkivet optræder i. I den forstand er spørgsmålet om arkivet uvægerligt forbundet med spørgsmålet om magt. Hvad inkluderes og hvad ekskluderes? Hvem udstikker parametrene for, hvordan historien skrives? Hvis historie fortælles? Og til hvem fortælles denne historie? Nærmer man sig arkivet ud fra spørgsmål som disse, synes det snarere end at fremstå som udtryk for en urokelig, objektiv samling af historiske dokumenter at åbne rum for en alternativ vidensproduktion eller måske ligefrem en ”modviden”. I den forstand formår arkivet på en og samme tid at bevare og reproducere det velkendte og at bryde med fortiden for at signalere fremkomsten af noget potentielt nyt.

Peripeti 14 åbner med en oversættelse af professor ved Hamborg Universitet, Nikolaus Müller-Schölls nyskrevne tekst *Erfaringsfattigdom*. I teksten stiller Müller-Schöll via en række nedslag i samtidig europæisk scenekunst skarpt på netop forhandlingen og ”re-arkiveringen” af historien i tiden efter murens og de store fortællingers fald. I den nyoversatte version af artiklen *Performance rester* udfordrer professor ved Providence University Rebecca Schneider den velkendte modstilling af live-begivenhed og dokumentation fra en overraskende vinkel, idet hun gør opmærksom på live-

begivenhedens egne dokumentariske og bevarende aspekter, fx i form af mundtlig overlevering, re-enactment af historiske begivenheder m.m.

Arkivtemaet udforskes videre i fagfællebedømte artikler af Peter van der Meijden og Annelis Kuhlmann. Peter van der Meijden analyserer med udgangspunkt i fluxuskunstneren Stanley Brouwns værk *This way Brouwn* og Derridas essay *Archive Fever* arkivets utopiske dimensioner, for så vidt arkivets bevaringsindsats også altid retter sig mod formuleringen af en fremtid - 'den vordende fremtid'. Annelis Kuhlmann tager afsæt i Odin Teatrets nydannede arkiv, men fremhæver især Odin Teatrets konsekvente re-cirkulering af kunstnerisk materiale fra forestilling til forestilling som udtryk for en historiografisk bevidsthed, der retter sig mod *re-aktivering* af det overleverede materiale, fx gennem det levende teaters formidling af arkivet.

I den fagfællebedømte artikel "Mobile hjem", som figurerer udenfor tema-sektionen, argumenterer Boel Christensen-Scheel med udgangspunkt i projekterne *the land foundation* og *the nord land* og med inddragelse af performance- og kunstteori samt et bredt æstetikbegreb for, at socialt base-rede, længerevarende projekter som disse neutraliserer skellet mellem kunst og liv og repræsenterer en form for *neo-eksistentialisme*.

Essaysektionen indledes med tre artikler, der alle behandler Janne Risums doktorafhandling *The Mei Lanfang Effect* (2010). Først bringer vi Janne Risums indledningsforelæsning til disputatsforsvar den 19. februar 2010, og dernæst to gange "Opposition ved Janne Risums Disputatsforsvar" af hhv. Lars Kleberg (første opponent) og Live Hov (anden opponent).

I artiklen "Mere end et arkiv" reflekterer Cecilie Lærke Asaa med udgangspunkt i Århus Kunstbygningens udstilling *History of Disappearance* over (performance)dokumentets status som på én gang sekundært og noget, der er identisk med selve værket. Ida Krøgholt skriver om den tyske teatergruppe Rimini Protokoll og deres performance "100 Prozent Wien", hvor de præsenterer 100 mennesker, der tilsammen udgør et gennemsnit af den europæiske metropol Wiens aktuelle befolkning. I sit essay "The taxidriver re-arkiveret" beskriver og analyserer Erik Exe Christoffersen *Fremtidens Historie*, der er skrevet af Christian Lollike og iscenesat af Tue Biering (Aarhus Teater, april 2010). Kristiane Sørensen kigger på, hvordan Heiner Müllers *Hamletmaskinen* i sin omgang med det vestlige teaterarkivs måske mest kanoniserede tekst, nemlig Shakespeares *Hamlet*, dekonstruerer ikke blot et klassisk lineært historiesyn, men også det revolutionære historiesyn, som bl.a. Walter Benjamins allegoribegreb formulerede.

Mette Risgård Tranholm leverer en introduktion til den i Danmark forholdsvis ukendte amerikanske performancekunstner Jack Smith. I artiklen "Teatret: medialitet, udsigelse – og *Hamlet*" præsenterer professor Morten Kyndrup en dybdegående refleksion over forholdet mellem udsigelse og teatralitet med Shakespeares *Hamlet* som eksempel.

Portrættet, "Bolde i luften", er skrevet af Nila Parly, der præsenterer et portræt af Det Kgl. Teaters operachef, Kasper Holten. Værket, "Antichrist revisited på Aarhus Teater", er skrevet af Bodil Marie Stavning Thomsen, som ser nærmere på omsætningen af Lars von Triers film til teaterscenen.

I en tid, hvor teateranmeldelsen får så beskeden spaltepads og opmærksomhed i dagspressen, har PERIPETI besluttet sig for at lave en sektion på sin hjemmeside, der kan give plads til mere grundigt analyserende teateranmeldelser. Redaktionen af anmeldersektionen består af lektor Erik Exe Christoffersen, dramaturg, cand.phil. Birgitte Hessela og dramaturg, cand. phil. Janicke Branth. Da PERIPETI kun udkommer to gange om året vil de fleste anmeldelser blive bragt på tidsskriftets hjemmeside, mens to eller tre af anmeldelserne kan findes de trykte numre. Peripeti nr. 14 lægger ud med Lars Ole Bondes anmeldelse af Det kongelige Teaters operaversion af *Dancer in the dark* og Gritt Uldall-Jessens anmeldelse af *Kvinde Kend din Krop* på Mungo Park og Anne Jerslevs anmeldelse af *Noir* på Republique.